Lietas Nr. A420373914
Lietas arhīva Nr. A42-00934-15

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2015. gada 16. martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Kristīne Brokane,

piedaloties pieteicējai /pers. D/ un viņas pārstāvei zvērinātai advokātei Laumai Dzelzītei,
atbildētājas – Rojas novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Rojas novada domes pārstāvim /pers. E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. D/ pieteikuma par Rojas novada domes 2014. gada 19. augusta lēmuma Nr. 48 (protokols Nr. 8, 10. punkts) „Par īpašumu /Nosaukums A/, Pūrciemā, Rojas novadā" 4. un 6. punkta, ar kuru zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs/un /numurs/ mainīti zemes lietošanas mērķi, atcelšanu un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2014. gada 19. augustā Rojas novada dome (turpmāk – Dome) pieņēma lēmumu Nr. 48 „Par īpašumu /Nosaukums A/, Pūrciemā, Rojas novadā" (turpmāk – Lēmums), nolemjot: 1) atcelt Rojas pagasta padomes 2006. gada 14. novembra lēmumu Nr. 13 „Par Rojas pagasta nekustamo īpašumu zemes lietošanas mērķu maiņu īpašumam /Nosaukums A/" (turpmāk – Lēmums Nr. 13); 2) atcelt Domes 2014. gada 17. jūnija lēmumu Nr. 15 „Par īpašumu /Nosaukums A/, Pūrciemā, Rojas novadā" (turpmāk – Lēmums Nr. 15); 3) apstiprināt, ka visas ēkas (būves), kas atrodas uz zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs/ir funkcionāli saistītas un ir viens adresācijas objekts ar adresi: /Nosaukums A/, Pūrciems, Rojas novads (turpmāk – Nekustamais īpašums); 4) zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ (1,3 ha) mainīt nekustamā īpašuma zemes lietošanas mērķus – komercdarbības objektu apbūve 0,9 ha platībā (NĪLM – kods 0801) un zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība 0,4 ha platībā (NĪLM – kods 0201); 5) zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ (1,18 ha) mainīt nekustamā īpašuma zemes lietošanas mērķus – zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība 1,1 ha platībā (NĪLM – kods 0201) un ūdens objektu zeme 0,08 ha platībā (NĪLM – kods 0302); 6) zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ mainīt nekustamā īpašuma zemes lietošanas mērķi – atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas 0,22 ha platībā (NĪLM – kods 1105); 7) zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ (5,81 ha) mainīt nekustamā īpašuma zemes lietošanas mērķus – zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība 2,2 ha platībā (NĪLM – kods 0201) un zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība 3,61 ha platībā (NĪLM – kods 0101) *(lietas 16.-19. lapa)*.

Lēmums pieņemts, pamatojoties uz to, ka Administratīvajā rajona tiesā ierosināta tiesvedība par Lēmumu Nr. 15 un Dome atzīst, ka Lēmums Nr. 15 ir atceļams, jo, izdodot šo administratīvo aktu, tika pieļauti procesuālo un materiālo normu pārkāpumi, un tas nesatur lietderības apsvērumus, kā arī Dome atzīst, ka Ministru kabineti un citi normatīvie akti neparedz pašvaldības tiesības mainīt zemes lietošanas mērķi atbilstoši vienīgi detālplānojumam vai teritorijas plānojumam tiesiski apbūvētam zemes gabalam.

Attiecībā par zemes vienībām nekustamā īpašuma zemes lietošanas mērķu maiņu Lēmums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[1.1] Noteiktie Nekustamā īpašuma zemes lietošanas mērķi neatbilst zemes eksplikācijai un faktiskajiem zemes lietošanas mērķiem, kā arī Rojas novada teritorijas plānojumam, tāpēc tos nepieciešams mainīt, pamatojoties uz Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 9. panta un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr. 496) 2., 4. punktu un 17.4. apakšpunktu.

[1.2] Zemesgabala ar kadastra apzīmējumu /numurs/ faktiskā funkcija neatbilst reģistrētajam zemes lietošanas mērķim, kas noteikts ar Lēmumu Nr. 13, kurš savukārt ir atzīstams par prettiesisku, jo saskaņā ar Rojas pagasta padomes 2005. gada 26. maija Aktu par pieņemšanu ekspluatācijā uz zemes gabala ir izbūvēta būve – veikals un kempinga mājiņas, kas paredzētas komercdarbībai. Atceļot Lēmumu Nr. 13, zemes vienības daļai nav noteikts lietošanas mērķis, līdz ar to Dome izmanto Noteikumos Nr.496 noteiktās pašvaldības institūcijai tiesības ierosināt lietošanas mērķa noteikšanu.

[1.3] Atbilstoši faktiskajai situācijai zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /numurs/ tiek izmantota kā atklāta autostāvieta. Arī teritorijas plānojumā minētā zemes vienība ir noteikta kā publiska stāvvieta.

[1.4] Zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /numurs/ 1,3 ha platībā tiek izmantota komercdarbībai, jo uz tās atrodas kempings /Nosaukums A/, proti, uzbūvēta būve – veikals un kempinga mājiņas, kas paredzētas komercdarbībai un faktiski tai tiek izmantotas.

[1.5] Uz zemes vienības daļas 0,4 platībā, kur atbilstoši teritorijas plānojumam atrodas mežs, nav nosakāms lietošanas mērķis, kas paredzēts komercdarbībai, kas arī atspoguļo faktisko situāciju.

[1.6] Izvērtējot lietderības apsvērumus, secināms, ka šāds noregulējums ir nepieciešams, jo dati par zemes lietošanas mērķi tiek izmantoti

nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai. Savukārt nodokļu nomaksa ir visas sabiedrības leģitīma interese, tie ir finanšu līdzekļi, kuri paredzēti izlietošanai tieši sabiedrības kopīgajām vajadzībām. Likumdevējs ir noteicis skaidru kārtību, kādā zemes lietošanas mērķis ir nosakāms, līdz ar to nav iespējama atkāpe no šādas kārtības. Augstākās tiesas praksē šāda pašvaldības darbības leģitimitāte ir atzīta par atbilstošu normatīvajam regulējumam. Citāda šī mērķa sasniegšana nav iespējama.

[2] 2014. gada 23. septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas /pers. D/ pieteikums par Lēmuma 4. un 6. punkta atcelšanu un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu.

Pieteicēja nepiekrīt Lēmumam daļā, ar kuru zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs/un /numurs/ mainīti zemes lietošanas mērķi, pamatojoties uz turpmāk minētiem argumentiem.

[2.1] Lēmums ir pilnīgi analogs Lēmumam Nr. 15, kuru Dome atcēlusi un atzinusi par prettiesisku. Tā kā uz Lēmuma pieņemšanas dienu faktiskie un tiesiskie apstākļi attiecībā uz Nekustamo īpašumu nav mainījušies, secināms, ka Lēmums ir prettiesisks un atceļams, ko atzīst arī pati iestāde.

[2.2] Nav pamatota atsauce uz Augstākās tiesas 2011. gada 16. novembra spriedumu lietā Nr. SKA 499/2011, jo strīds par lietošanas mērķu maiņu minētajā lietā vēl nav izšķirts, kā arī konkrētajā gadījumā lietā nepastāv strīds par pašvaldības tiesībām mainīt zemes lietošanas mērķi atbilstoši normatīvo aktu noteikumiem un par sabiedrības interesēm saņemt nekustāmā īpašuma nodokli. Proti, minētajā lietā strīds ir par citiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem. Nodoklis ir jāaprēķina atbilstoši faktiskajai zemes izmantošanai, nevis jānomaina zemes lietošanas mērķi, lai aprēķinātu nodokli ar lielāku procentu likmi. Konkrētajā gadījumā lietā pastāv strīds par to, kāds lietošanas mērķis tiek noteikts zemes vienībai un vai lietošanas mērķis atbilst normatīvo aktu noteikumiem. Dome, atšķirībā no lietā Nr. SKA 499/2011 minētās pašvaldības, visam zemes gabalam noteikusi komercdarbības objektu apbūves lietošanas mērķi, nesaglabājot kādai daļai dzīvojamās mājas apbūves zemes lietošanas mērķi. Nevar rasties situācija, ka pieteicēja dzīvo komercapbūves objektā, lai gan faktiski tā ir dzīvojamā māja, palīgēkas un saimnieciskās ēkas. No Zemesgrāmatas nodalījuma uz Nekustamo īpašumu redzams, ka uz zemes gabala atrodas dzīvojamā māja un saimniecības ēkas, bet neviens no lietošanas mērķiem nav noteikts atbilstoši faktiskajai situācijai.

[2.3] Lēmums pārsūdzētajā daļā ir pretrunā ar Noteikumu Nr. 496 2., 4., 7., 17. punktu un 2. pielikuma 0503 un 0601 punktu, kā arī Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 9. panta pirmās daļas nosacījumiem. Lietošanas mērķis nevar būt pretrunā ar faktisko pašreizējo zemes gabala izmantošanu. Savukārt atsauce uz detālplānojumu ir nepamatota, jo Noteikumu Nr. 496 17. punkts pieļauj mainīt lietošanas mērķi saskaņā ar detālplānojumu tikai attiecībā uz neapbūvētām zemēm.

[2.4] Lēmumā nav pamatojuma un nav ievērots Administratīvā procesa likuma 65. panta trešajā daļā noteiktais, jo nav izvērtēti tieši šāda lēmuma lietderības apstākļi.

[2.5] Zemes vienībai (1,3 ha), uz kuras atrodas dzīvojamā māja, saimniecības palīgēkas, pagalms, garības, iebraucamais ceļš, t.i., zeme, kas izmantojama vienīgi mājsaimniecības vajadzībām, ir nosakāms mērķis – individuālo dzīvojamo māju apbūves zemes (NĪLM – kods 0601).

[2.6] Uz zemes (0,9 ha) atrodas arī kustamie īpašumi – pārvietojamas kempinga būves, kuras nav cieši saistītas ar zemi, atpūtas vieta un būve apmēram 25,6 m^2 platībā, kura tikai sezonas laikā, t.i., vasaras laikā (3 mēnešus gadā) darbojas kā veikals. Līdz ar to nav pamata apgalvojumam, ka viss zemes gabals tiek izmantots komercdarbībai. Pieteicēja uzskata, ka strīda gadījumā lietošanas mērķis šim zemes gabalam zem kempinga mājiņām būtu noteicams kā Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme (NĪLM – kods 0503).

[2.7] Iestāde nav veikusi Lēmumā minēto platību uzmērīšanu, lai noteiktu katram lietošanas mērķim nosakāmo platību, līdz ar to šāda rīcība ir pretrunā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 9. panta pirmo daļu.

[2.8] Iestāde, nosakot zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ zemes lietošanas mērķi – atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas, ir ignorējusi faktu, ka zemes gabala īpašnieks nekad nav izveidojis vai kādam būtu atļāvis lietot zemes gabalu, kas atrodas meža malā, kā autostāvvietu. Pieteicējas ieskatā, Lēmums minētajā daļā būtiski aizskar zemes īpašnieka tiesības. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 496 2. pielikuma 1105. punkta skaidrojumu, par stāvlaukumu ar kodu 1105 var atzīt iežogotu, dabā nodalītu laukumu un teritoriju. Konkrētajā gadījumā zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /numurs/ nav iežogota un pieteicēja kategoriski nepiekrīt, ka viņas īpašums būtu lietots kā publiska bezmaksas autostāvvieta. Līdz ar to šim zemes gabalam ir atstājams iepriekšējais lietošanas mērķis – zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība vai mežsaimniecība.

[2.9] Pieteicēja savu tiesību aizstāvēšanai bija spiesta vērsties pie advokāta pēc juridiskās palīdzības, tai skaitā pieteikuma par Lēmuma pārsūdzēšanu un paskaidrojuma sastādīšana. Pieteicējas ieskatā, minētā lieta ir sarežģīta, un persona bez attiecīgām zināšanām nav spējīga pati sevi aizstāvēt šajā administratīvajā procesā. Par juridiskās palīdzības saņemšanu pieteicējai ir radušies izdevumi 145,20 *euro* apmērā, kuri ir piedzenami par labu pieteicējai no atbildētājas.

[3] Atbildētāja tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā *(lietas 51.-57.lapa)* pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādīto argumentāciju, papildus norādot turpmāk minēto.

[3.1] Faktiskie lietas apstākļi ir tādi, ka līdz Lēmuma Nr. 13 157. punkta pieņemšanai īpašumam /Nosaukums A/ vispār nebija noteikti zemes lietošanas mērķi, bet visiem šiem zemes gabaliem nodokļu noteikšanai „pēc noklusējuma" tika pielietots zemes lietošanas mērķis – zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība (NĪLM – kods 0101), pēc kura aprēķinātā zemes vērtība (attiecīgi arī nekustamā īpašuma nodoklis) ir salīdzinoši viszemākā. Pieņemot Lēmumu Nr. 13, Rojas pagasta pašvaldība, īpaši neiedziļinoties faktiskajos apstākļos, mainījusi zemes lietošanas mērķus daļā no zemes platībām tiem īpašumiem, kuros ir apbūve, nosakot vismaz 0,2 ha platībā zemes lietošanas mērķi – vieņģimeņu, divģimeņu dzīvojamo māju apbūve (NĪLM – kods 0601).

[3.2] Nekustamajā īpašumā komercdarbība notika jau no 1995. gada 17. oktobra. 2005. gadā Nekustamajā īpašumā tika izbūvēta attīstīta kempinga infrastruktūra un veikals. Līdz ar to nav nozīmes apstāklim, ka ēkas sākotnēji tikušas izbūvētas kā dzīvojamā ēka un tās palīgēka, jo būtiski ir tas, ka šīs ēkas ilgstoši tiek izmantotas komercdarbībai tūrisma jomā. Lietā nav konstatējams, ka Nekustamā īpašuma īpašniece būtu nodevusi z/s /Nosaukums A/ komercdarbības vajadzībām tikai daļu no zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /numurs/

[3.3] Dome nepiekrīt pieteicējas viedoklim, ka tai būtu jāveic zemes gabalu uzmērīšana, lai noteiktu tā lietošanas mērķi. Savukārt zemes lietošanas mērķis ar kodu 0503 piemērojams tikai neapbūvētai zemei, kura tiek izmantota nekomerciāliem mērķiem, savukārt veicot komercdarbību, faktiski uz minētā apbūves zemes esošajās ēkās un būvēs (tai skaitā dzīvojamā ēkā un saimniecības ēkā) tiek sniegti viesnīcas un mazumtirdzniecības pakalpojumi.

[3.4] Zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /numurs/ (0,22 ha platībā) kā atsevišķi nodalīta atklāta autostāvvieta tiek izmantota, kopš stāvlaukums tika nodots ekspluatācijā ar Rojas pagasta padomes 2004. gada 25. augusta Aktu par „/Nosaukums B/" aizsardzības labiekārtojums apskates takas un auto stāvlaukums pieņemšanu ekspluatācijā. Stāvlaukums izbūvēts laikā, kad nekustamais īpašums piederēja pieteicējas mātei /pers. J/. Rojas pagasta vai Rojas novada pašvaldībai nekad nav bijis civiltiesiska strīda par minēto būvi ar /pers. J/ vai pieteicēju. /pers. J/ ZS /Nosaukums A/ ilgstoši apsaimniekojusi tūrisma objektu „/Nosaukums B/", kura vajadzībām tiek izmantots minētais norobežotais automašīnu stāvlaukums. Pieteicējai iegūstot īpašumā šo zemes vienību, tā jau tika izmantota kā atsevišķi nodalīta atklāta stāvvieta un netika izmantota lauksaimniecības vajadzībām. Turklāt pieteicēja ar 2014. gada 29. septembra zemesgabala nomas līgumu Nr. RND/2014/L121 ir iznomājusi zemesgabalu uz laiku līdz 2014. gada

31. decembrim autotransporta stāvlaukuma un tualetes apsaimniekošanas vajadzībām.

[3.5] Pieteicējas prasība – uzlikt Domei par pienākumu izdot jaunu adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvu aktu – nav izpildāma, jo tā ir balstīta uz pieteicējas subjektīvo izpratni par viņai labvēlīga administratīva akta saturu, nenorādot konkrētu administratīvā akta saturu.

[3.6] Nav tiesiska pamata piedzīt no Domes tiesāšanās izdevumus, jo pašvaldība neatzīst izdotā administratīvā akta prettiesiskumu. Turklāt pieteicēja nav ievērojusi Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumā noteikto kārtību un prasības apmērs neatbilst Ministru kabineta 2009. gada 22. decembrī noteikumos Nr. 1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" noteiktajam apmēram.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem, secina, ka tiesvedība daļā ir izbeidzama, bet pieteikums pārējā daļā ir noraidāms.

[5] Ar Lēmuma 4. punktu nolemts zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ mainīt nekustamā īpašuma zemes lietošanas mērķi – komercdarbības objektu apbūve 0,9 ha (NĪLM – kods 0801) un zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība 0,4 ha platībā (NĪLM – kods 0201), savukārt ar Lēmuma 6. punktu nolemts zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ mainīt nekustamā īpašuma zemes lietošanas mērķi – atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas 0,22 ha platībā (NĪLM – kods 1105).

Tiesas sēdē pieteicēja atteicās no pieteikuma daļā par Lēmuma 6. punkta atcelšanu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 145. panta otrās daļas 1. punktu pieteicējam ir tiesības pilnīgi vai daļēji atteikties no pieteikumā ietvertā prasījuma.

Administratīvā procesa likuma 282. panta 4. punkts paredz, ka tiesa izbeidz tiesvedību, ja pieteicējs atteicies no pieteikuma.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 283. panta pirmo daļu pirms jautājuma izlemšanas tiesa uzaicina administratīvā procesa dalībniekus sniegt viedokli par tiesvedības izbeigšanu.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē neiebilda tiesvedības izbeigšanai šajā daļā.

Administratīvā procesa likuma 283. panta pirmā daļa paredz, ka par tiesvedības izbeigšanu tiesa pieņem motivētu lēmumu atsevišķa procesuālā dokumenta veidā. Savukārt Administratīvā procesa likuma 285. panta otrā daļa atļauj tiesai lēmumu, kas tiek pieņemts lietas izskatīšanas laikā, ietvert arī spriedumā.

Līdz ar to tiesvedība daļā par Lēmuma 6. punkta atcelšanu ir izbeidzama un tiesa uzskata par lietderīgu šajā gadījumā minēto lēmumu ietvert spriedumā.

[6] Tā kā daļā par Lēmuma 6. punktu tiesvedība ir izbeidzama, tad lietā pastāv strīds tikai par Lēmuma 4. punktu, proti, vai Dome atbilstoši faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem ir pamatoti mainījusi zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu/numurs/nekustamā īpašuma lietošanas mērķi.

[7] Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 9. panta pirmās daļas 1. punktu zemes vienībai un zemes vienības daļai vai plānotai zemes vienībai un zemes vienības daļai nosaka nekustamā īpašuma lietošanas mērķi un lietošanas mērķim piekrītošo zemes platību. To atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajai izmantošanai vai likumīgi uzsāktajai izmantošanai nosaka vietējā pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā atrodas konkrētā zemes vienība un zemes vienības daļa.

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtību reglamentē, pamatojoties uz Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 9. panta trešo daļu, izdotie Noteikumi Nr. 496.

Noteikumu Nr. 496 17.1. apakšpunkts paredz, ka lietošanas mērķa maiņu ierosina, ja iepriekš likumīgi noteiktais lietošanas mērķis un tam piekrītošā zemes platība neatbilst šo noteikumu IV nodaļā minētajām prasībām. Līdz ar to, secinot, ka lietošanas mērķis neatbilst attiecīgajā zemes vienībā dominējošajai ekonomiskajai darbībai, arī pašvaldībai saskaņā ar Noteikumu Nr. 496 18. punktu ir tiesības ierosināt lietošanas mērķa maiņu.

[8] Ar Lēmumu Nr. 13 *(lietas 58. lapa)* īpašumam /Nosaukums A/ 0,2 ha platībā bija mainīts nekustamā īpašuma zemes lietošanas mērķis – vieņģimeņu, divģimeņu dzīvojamo māju apbūve (NĪLM – kods 0601).

No lietas materiāliem konstatējams, ka saskaņā ar Rojas pagasta padomes 2005. gada 26. maija Aktu par pieņemšanu ekspluatācijā *(lietas 59.-62. lapa)* uz zemes gabala ar kadastra Nr. /numurs A/izbūvēta jaunbūve – veikals, kempinga mājiņas (5 gb.), lapene un stāvlaukums.

Lietā nav strīda, ka uz zemes gabala ar kadastra Nr. /numurs A/atrodas dzīvojamā māja un saimniecības ēkas. Pieteicēja arī nenoliedz, ka Nekustamajā īpašumā atrodas kempinga mājiņas, kuras vasaras sezonā tiek izīrētas atpūtniekiem, kā arī to ka vasaras sezonā teritorijā darbojas mazumtirdzniecības kiosks, kas būtu uzskatāms par komercdarbības objektu. Taču pieteicēja iebilst, ka lielākajai daļai teritorijas, proti, arī teritorijai zem dzīvojamās mājas tiek noteikts zemes lietošanas mērķis – komercdarbības objektu apbūve.

[9] Dome Lēmumā ir atsaukusies uz Augstākās tiesas 2011. gada 16. novembra spriedumu lietā Nr. SKA-499/2011, norādot, ka minētajā spriedumā ir analizēta identiska situācija, atzīstot, ka šādos apstākļos Domei ir tiesības mainīt zemes lietošanas mērķi.

Augstākā tiesa minētajā lietā ir analizējusi Noteikumu Nr. 496 17. punktu un secinājusi, ka tiesību norma veidota, neaptverot situāciju, kurā zemes lietošanas mērķis ir noteikts nepareizi un kurā šo mērķi nepieciešams koriģēt.

Tomēr tas nenozīmē, ka tādējādi, pašvaldībai konstatējot neatbilstību starp ēkas funkciju un reģistrēto zemes lietošanas mērķi, nav iespējams pieņemt attiecīgu lēmumu. Šāds līdzeklis ir vispārējais regulējums par prettiesiska administratīvā akta atcelšanu, kas ietverts Administratīvā procesa likuma 86. pantā *(sk. Augstākās tiesas 2011. gada 16. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-499/2011 8. punktu)*.

Dome Lēmumā ir atsaukusies uz Administratīvā procesa likuma 86. panta pirmo daļu, taču, vērtējot Lēmuma pieņemšanas lietderību, secinājusi, ka Lēmums nepieciešams sabiedrības interesēs, atzīstot, ka pareiza nodokļu nomaksa ir visas sabiedrības leģitīma interese. Turklāt no Lēmuma konteksta arī viennozīmīgi izriet tas, ka Domei nav šaubu, ka Lēmums ir attiecībā pret pieteicēju ir nelabvēlīgs administratīvais akts, toties Lēmums Nr. 13 bija pieteicējai labvēlīgs.

Līdz ar to tiesa secina, ka Lēmumā ietvertā atsauce uz Administratīvā procesa likuma 86. panta pirmo daļu nav pamatota, jo šī norma regulē adresātam nelabvēlīga prettiesiska administratīvā akta atcelšanu.

Tomēr no Lēmuma konteksta un tajā ietvertā lietderības apsvēruma vērtējuma secināms, ka Dome ir piemērojusi Administratīvā procesa likuma 86. panta otrās daļas 3. punktu, bet nav uz to tieši atsaukusies.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 86. panta otrās daļas 3. punktu adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja

administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas sabiedrības intereses.

Nodokļu nomaksa ir visas sabiedrības leģitīma interese, tie ir finanšu līdzekļi, kuri paredzēti izlietošanai tieši sabiedrības kopīgajām vajadzībām. Nekustamā īpašuma nodokļa gadījumā tā ir attiecīgās pašvaldības teritorijā dzīvojošā sabiedrība, kura ir ieinteresēta, lai nodoklis tiktu iekasēts tādā apjomā, kā tas paredzēts likumā. Ja pašvaldības kļūdas pēc personai ir aprēķināts mazāks nodoklis, nekā tai atbilstoši likumam būtu jāmaksā, sabiedrības interese labot šo kļūdu un turpmāk saņemt nodokļa maksājumus pilnā apmērā ir lielāka nekā atsevišķas personas tiesiskā paļāvība uz attiecīgu nodokļa summu visu turpmāko laiku. Izskatāmās lietas kontekstā tas nozīmē, ka, pat ja pašvaldība iepriekš nebija noteikusi atbilstošu zemes lietošanas mērķi un aprēķinājusi mazākus nodokļus, sabiedrības interesēs tā var pārskatīt savulaik pieņemto lēmumu, noteikt pareizo zemes lietošanas mērķi un turpmāk iekasēt likumam atbilstošus nodokļa maksājumus *(sk. Augstākās tiesas 2011. gada 16. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-499/2011 11. punktu)*.

[10] Dome ar Lēmumu zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ noteikusi zemes lietošanas mērķi „komercdarbības objektu apbūve" 0,900 ha platībā, pamatojot to ar faktisko situāciju, ka uz zemes vienības atrodas kempings /Nosaukums A/.

Lietā esošie materiāli apliecina, un pieteicēja arī nenoliedz faktu, ka teritorijā atrodas kempinga mājiņas, taču pieteicēja neuzskata, ka visa teritorija, kurā atrodas arī dzīvojamā māja, kuru pieteicēja izmanto savām vajadzībām, būtu atzīstama par zemes vienību ar zemes lietošanas mērķi „komercdarbības objektu apbūve". Pieteicēja norādīja, ka Nekustamajā īpašumā pati atrodas tikai vasaras sezonā, kad teritoriju izmanto atpūtnieki.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem.

Konkrētajā gadījumā lietā esošie pierādījumi, proti, Rojas pagasta padomes 2005. gada 26. maija Akts par pieņemšanu ekspluatācijā, kas apstiprina, ka jau 2005. gadā uz zemes vienības bija veikals un kempinga mājiņas, lietā esošās fotogrāfijas *(lietas 101.-103. lapa)*, pieteicējas iesniegtais teritorijas plāns *(lietas 130. lapa)* liecina, ka Nekustamais īpašums tiek izmantots ar mērķi par maksu piedāvāt atpūtas iespējas.

Aplūkojot arī publiski pieejamo informāciju interneta vietnē /adrese/, secināms, ka kempings /Nosaukums A/ piedāvā atpūtu klusumā, 250 m no jūras, priežu meža ielokā ar iespēju sēņot un ogot, vai vienkārši baudīt dabu. Tiek piedāvāta iespēja dzīvot 5 romantiskās koka mājiņās sveču gaismā un 6 koka mājiņās ar elektrību. Ir arī telšu vietas un ugunskura vietas. Nakšņošanas iespējas tiek piedāvātas arī treileriem. Tāpat tiek piedāvāta lapene ar kamīnu viesību rīkošanai, rotaļu laukums bērniem, sauna. Kempingā uz vietas ir neliels pārtikas veikaliņš, tiek piedāvāta arī tūrisma inventāra noma.

Minētais kopumā ar lietas materiāliem vienozīmīgi liecina par to, ka teritorija tiek izmantota komercdarbībai. Tiesa nepiekrīt pieteicējas viedoklim, ka par komercdarbības objektu būtu uzskatāms tikai veikaliņš, jo, lai nodrošinātu viesu uzņemšanu ar visām piedāvātajām iespējām, ir nepieciešama visa teritorija. Tas, ka atbilstoši pieteicējas norādītajam dzīvojamo māju izmanto pieteicēja personīgām vajadzībām, nenozīmē, ka pieteicējas uzturēšanās šajā ēkā ir patstāvīgi nošķirta no pārējā Nekustamā īpašuma. Skaidrs, ka pieteicējas uzturēšanās savā īpašumā saistīta tieši ar komercdarbības nodrošināšanu, proti, ir nepieciešams sagaidīt atpūtniekus, pārliecināties, vai tiem nodrošināts viss nepieciešamais, nepieciešams uzkopt teritoriju, kas viss saistīts ar komercdarbības nodrošināšanu.

Ņemot vērā, ka pieteicēja no zemes vienības izmantošanas gūst materiālu labumu, ir tikai taisnīgi šādai zemes vienībai noteikt atbilstošu zemes lietošanas mērķi, iekasējot paredzēto nekustamā īpašuma nodokļa apmēru.

[11] Pieteicēja pieteikumā atsaukusies arī uz Administratīvā procesa likuma 7. pantā ietverto tiesiskuma principu un 10. pantā ietverto tiesiskās paļāvības principu. Tiesiskuma princips paredz, ka iestādes un tiesas rīcībai jāatbilst tiesību normām. Iestāde un tiesa darbojas normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietveros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Savukārt tiesiskās paļāvības princips noteic, ka privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

Piemērojot Administratīvā procesa likuma 86. panta otrās daļas 3. punktu, ir jāapsver, vai konkrētajos apstākļos priekšroka dodama tiesiskās paļāvības principam vai tiesiskuma principam.

Lai noskaidrotu, vai tiesiskā paļāvība ir vai nav jāņem vērā, jāatbild uz trīs jautājumiem: 1) vai bija kaut kas, uz ko varēja paļauties (skaidrs iestādes izteikums), 2) vai attiecīgā persona tiešām uz to paļāvās, 3) vai attiecīgā personas paļāvība ir aizsardzības vērta *(sk. Augstākās tiesas 2005. gada 12. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-93 13. punktu)*.

Tiesas ieskatā, nav strīda, ka Dome iepriekš bija noteikusi zemes lietošanas mērķi un pieteicēja varēja paļauties uz šo Domes noteikto zemes lietošanas mērķi. Tiesai nav pamata apšaubīt, ka pieteicēja uz to arī tiešām paļāvās. Savukārt vērtējot, vai pieteicējas paļāvība ir aizsardzības vēta, tiesa uzskata, ka Dome Lēmumā pamatoti atzinusi, ka nodokļu nomaksa ir visas sabiedrības leģitīma interese, līdz ar ko secināms, ka pieteicējas paļāvība konkrētajā gadījumā, salīdzinot ar pašvaldībā dzīvojošās sabiedrības interesēm, nav aizsardzības vērta. Līdz ar to ir konstatējams pamats Administratīvā procesa likuma 86. panta otrās daļas 3. punkta piemērošanai.

Tādējādi Lēmums uzskatāms par tiesisku administratīvo aktu, kuru tiesai nav pamata atcelt. Tas vien, ka Lēmumā nav pareiza atsauce uz attiecīgo Administratīvā procesa likuma 86. panta daļu un punktu, nevar būt par pamatu, lai Lēmumu atceltu, ņemot vērā, ka Lēmumā ir izvērtēts, kāpēc sabiedrības intereses konkrētajā gadījumā ir prioritāras.

[12] Pieteicēja lūgusi atlīdzināt arī mantiskos zaudējumus, proti, izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību, 145,20 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1. pantu likuma mērķis ir nodrošināt privātpersonai Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību.

Konkrētajā gadījumā tiesa nav atzinusi Lēmumu par prettiesisku, līdz ar to nav konstatējams pamats atlīdzības noteikšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu un 289. – 291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ pieteikumu daļā par Rojas novada domes 2014. gada 19. augusta lēmuma Nr. 48 (protokols Nr. 8, 10. punkts) „Par īpašumu /Nosaukums A/, Pūrciemā, Rojas novadā" 4. punkta, ar kuru zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ mainīts zemes lietošanas mērķis, atcelšanu un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu.

Izbeigt tiesvedību daļā par Rojas novada domes 2014. gada 19. augusta lēmuma Nr. 48 (protokols Nr. 8, 10. punkts) „Par īpašumu /Nosaukums A/, Pūrciemā, Rojas novadā" 6. punkta, ar kuru zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs/ mainīts zemes lietošanas mērķis, atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2015. gada 16. martā.

Tiesnese K.Brokane